

PARTIZANSKI ZLOČINI O KOJIMA SE NIJE SMJELO PRIČINJAVATI

Objavio Ivona B - 25/06/2015

U Odžaku kom centru za kulturu održan je 24. svibnja znanstveni skup o žrtvama Bosanske Posavine u Drugom svjetskom ratu i pora u pod nazivom „Da im spomen oživimo“. Organizatori skupa su HKD „Napredak“ – podružnica Odžak, i Hrvatski institut za povijest – podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje – Slavonski Brod. Posebno značajnu ulogu u organizaciji odigrao je dr. Ivo Baluković, odžaki župnik.

Nakon pozdrava i otvaranja skupa, prvo predavanje na temu «Važnost sjećanja za identitet jednog naroda – katolički pogled», održao je biskup dr. Ratko Perić. Polazeći od filozofskog, biblijsko-teološkog i iskustvenog sjećanja jednog naroda, biskup Perić ukazao je da sjećanje ima važno mjesto kako u oblikovanju svijesti svakog pojedinca, tako i u kolektivnom pamćenju jednog naroda. Njegujući i svoj jezik, kulturu i vjeru te ne zaboravljajući i svoje žrtve pojedinac i narod oblikuju svoj identitet, rekao je. Drugo predavanje o Bleiburškoj tragediji i križnim putovima hrvatskog naroda održao je dr. Josip Jurečević iz Zagreba. O bleiburškoj tragediji je puno pisano, no potrebno je još dosta istraživanja. Prema izvješću ima stranih vojnih obavještajaca, u bleiburškoj tragediji sudjelovalo je približno pola milijuna civila i dvjesto tisuća vojnika. Dr. Jurečević iznio je podatak kojim se služe slovenski istraživači i žrtava poraća. Oni govore da je u Sloveniji ubijeno na križnim putovima i bačeno u vrtače, jame, kanale, između 100 i 190 tisuća hrvatskih civila i vojnika. Križni putovi 1945. su najveće stratište u povijesti Hrvata.

Ubijena je trećina Hrvata

Izlaganje fra Grge Vilića «Hrvatske žrtve Podvukajaka od 1941. do 1946. godine» bilo je posebno potresno. Prema dosad prikupljenim podacima nakon desetogodišnjeg istraživanja, **ubijeno je 3.375 stanovnika odžakog kraja**, uglavnom koncem II. svjetskog rata i neposredno nakon njega. Radi se o Hrvatima katolicima. To su bili uglavnom domobranci i civili, ubijani bez presude i krivice. O ovom partizanskom zločinu nije se smjelo govoriti ni pisati za vrijeme Jugoslavije. Usporedbe radi: etnici su ubili u ratu 158 osoba u ovom kraju, a partizani krajem rata i nakon prestanka rata 1.754 osobe (preživjeli govore da su etnici pred kraj rata samo umjesto kokarde stavili petokraku na kapu!).

Odžak – Pouka povijesti

U sklopu predavanja premijerno je prikazan dokumentarni film Marija Raguža «Odžak – Pouka povijesti». Film je brojne sudionike skupa ostavio bez daha. Kroz svjedočanstva preživjelih, film govori o stradanju Hrvata odžakog kraja koncem II. svjetskog rata. „Ti dramatični događaji i partizanski zločini duboko su promijenili život ovdašnjeg puka i urezali se u sjećanja ljudi ovoga kraja,

iako je o tome u vrijeme komunisti ka Jugoslavije bilo opasno govoriti, pa i u krugu vlastitih obitelji. Najstrašnji zlo ini dogodili su se nekoliko tjedana nakon službenog završetka Drugog svjetskog rata, a ukupno je poginula ili ubijena, bez ikakvog suda, tre ina Hrvata odža ko-modri kog kraja. Ono što je posebno impresivno u ovom filmu jest smirenost na licima onih koji govore o stradanjima bez ikakve mržnje i želje za bilo kojom vrstom osvete. Ono što ih boli i što su kroz film iskazali jest injenica da su se njihova stradanja prešu ivala, da svoje ubijene nisu smjeli niti doli no pokopati, tako da se mnogima ne zna ni grob te da o tome nisu smjeli slobodno ni govoriti, a kamoli obilježavati mjesta njihova stradanja“, rekao je u svom osvrtu na film dr. Baluk i .

U popodnevnom dijelu programa govorili su dr. Anto Artukovi – o partizanskom planiranom progonu i ubijanju Hrvata. Zatim vl . Anto Buri – o **Buri a štali** i zlo inu koji se dogodio vezanu uz nju. Prema nepotpunim podacima, bilo je zato eno oko 500 hrvatskih branitelja, **a pobijeno ih je oko 450.**

O stradanju sve enika u II. sv. ratu i nakon rata govorio je dr. Tomo Vukši . Zaklju no predavanje imao je biskup dr. Mile Bogovi na temu «Zna enje Crkve hrvatskih mu enika za naš narod». U prvom dijelu svoga predavanja biskup je govorio o poimanju žrtve u krš anstvu te o tome tko su to krš anski mu enici, a u drugom je iznio kratki prikaz ideje o gradnji crkve na Udbini.

Sudionici skupa su u 18 sati pohodili Buri a štalu u Garevcu koja je u fazi rekonstrukcije i zaštite od daljnjeg propadanja. Misa na spomen-groblju žrtava II. svjetskog rata u Posavskoj Mahali slavljenja je 25. svibnja u 11 sati. Prije Mise položeni su vijenci za ubijene. Uz koncelebraciju petnaest sve enika, Misnom slavlju je predsjedao dr. Mile Bogovi , gospi ki biskup. U Garevcu je 27. svibnja dr. Pero Pranji predvodio Misno slavlje za sve poginule iz Buri a štale. Dani sje anja 2007. završit e odbojkaškim turnirom u Posavskoj Mahali 3. lipnja ove godine.

I. Orki